

Notiks Ventspilī dzimušo mazuļu salidojums

4. lpp. →

Vasara muzejā

Ventspils muzejs informē par dažādiem notikumiem, koncertiem un izstādēm.

5. lpp. →

Balss nedrīkst palikt klusāka

DAGNIJA DRUNGILA

To cilvēku, kuri pārdzīvoja 1941. gada 14. jūnija deportācijas, laika gaitā kļūst arvien mazāk, bet viņu balsīm noklust neļauj viņu pēcteči. Vakar pilsētas Tirgus laukumā visas dienas garumā latviešu izcelsmes Tasmānijas māksliniece Brigita Ozoliņš mākslas performancē pieminēja uz Sibīriju izsūtītos latviešus, ventspilniekus.

Brigita Ozoliņš ir māksliniece un akademiķe ar pieredzi bibliotēkzinātnē un mākslas administrēšanā. Viņa Tasmānijā ir labi pazīstama ar savām laikmetīgās mākslas performancēm un liela mēroga instalācijām, kas pēta attiecības starp valodu, kultūru, vēsturi, rakstību un kodiem. Šobrīd Brigita Ventspils Starptautiskajā Rakstnieku un tulkotāju mājā redīgē romānu *The Departure*, ko sarakstījusi par savas mātes bēgšanu no Latvijas Otrā pasaules kara laikā 1944. gadā.

Par saņemto Latvijas Valsts kultūrkapitāla fonda stipendiju un radošās rezidences iespēju Rakstnieku un tulkotāju

Foto: Kristaps Anškins

Māksliniece Brigita Ozoliņš pie Komunistiskā terora upuru piemiņas akmeņa brīdi pirms performances.

mājā Brigita uzzinājusi pirms trim gadiem. Pamazām radusies doma, ka paralēli darbam pie topošās grāmatas vajadzētu šeit paveikt arī kaut ko saistībā ar mākslu. «Jo esmu taču māksliniece!» Iesākumā bijusi doma sarīkot izstādi, bet pamazām tā transformējusies līdz idejai par vienas dienas

performanci. Trešdienas rītā pie Tirgus laukuma skatuves sienas Brigita pienagloja īpaši slepeno NKVD dokumentu kopijas, kurās norādīti 1941. gada

13. un 14. jūnijā arestēto personu vārdi, dzimšanas datumi un adreses.

Turpinājums 4. lpp. →

Gatavi palielināt tranzītu caur mūsu ostu

JELENA NARUŠEVIČA

Otrdien Ventspils ostu apmeklēja transporta nozares vadītāji un uzņēmēji no Centrālāzijas valstīm. Viesi iepazinās ar ostas infrastruktūru un potenciālajām iespējām tirdzniecības, transporta un loģistikas savienojumu attīstībā starp Eiropu un Centrālāziju.

Divas dienas šīs nedēļas sākumā vizītē Latvijā uzturējās par transporta nozari atbildīgās personas no piecām Centrālāzijas valstīm – Kazahstānas, Uzbekis-

tānas, Turkmēnistānas, Tadžikistānas un Kirgizstānas. Vizītes gaitā starp Latviju un Centrālāzijas valstīm tika parakstīts vienošanās paziņojums par transporta

un loģistikas nozīmīgo lomu starptautiskās tirdzniecības nodrošināšanā starp Eiropu un Centrālāziju, kā arī aizvadītas vairākas divpusējās darba grupu un komisiju sēdes un notika Biznesa forums. Centrālāzijas valstu oficiālo delegāciju pārstāvjiem bija iespēja iepazīties ar Rīgas, Ventspils un Liepājas ostu.

Ventspili viesus sagaidīja

Ventspils brīvostas pārvaldes, termināļu un pilsētas pašvaldības pārstāvji. Ekskursijas laikā pa ostas akvatoriju ar kuģi *Hercogs Jēkabs Vents Balsij* bija iespēja parunāt ar vairākiem delegācijas dalībniekiem. Kazahstānas industrijas un infrastruktūras attīstības ministra vietnieks Almazs Idirisovs apliecināja ieinteresētību Ventspils ostā, kur

strādā kazahu kompānijām piederošais ogļu terminālis *Baltic Coal Terminal* un tiek pārkrautas no Kazahstānas uz Eiropu eksportētās ogles. «Mēs nolēmām paskatīties arī citas iespējas dažādu kravu pārvadāšanai no Kazahstānas un Eiropu,» pastāstīja ministra vietnieks.

Turpinājums 3. lpp. →

ZIEMEĻKURZEMES REĢIONĀLĀ SLIMNĪCA INFORMĒ

Izkrāsosim dienu Ventspilī dzimušo mazuļu salidojumā un Pekausiša slimnīcā!

Svētdien, 18. jūnijā, no plkst. 11 līdz 13 Bērnu pilsētiņā ar krāšņiem un muzikāliem priekšnesumiem svinēsim Ventspilī dzimušo mazuļu salidojumu!

Esmu dzimis Ventspilī!

Būs iespēja tikties ar dzemdību speciālistiem un mīļajām vecmātēm, Pekausiša slimnīcā bērni varēs istiem ārstiem un māsiņām atrādit savas līdzpaņemtās mīļmantiņas. Kopā ar Mākslas skolas audzēkņiem bērni radīs krāšņu lielformāta mākslas darbu, bet muzikāli salidojumu izkrāsos Katy Tindemark ar elektrisko vijoli, Katrīnas Binderes-Čoderes vadītais vokālais ansamblis *Pasmaidi*, *Jūras akmentiņu* soliste Anna Blohina un dziedātāja Madara Grēgere.

MAZUĻU SALIDOJUMS

Mazuļu salidojumā kopā pulcēsies Ventspilī dzimušie bērniņi, viņu vecāki, kā arī Dzemdību un Ginekoloģijas nodaļu speciālisti! Šis tikšanās ik gadu ir sirsniņu atmiņas stāstu pilnas! Pirms pasākuma slimnīca aicināja iesūtīt Ventspilī dzimušo mazulišu foto, no iesūtītajiem foto tiks izlozēti pieci, kas saņems pārsteiguma balvas. Bērnu pilsētiņā darbosies arī *Esmu dzimis Ventspilī* fotostūrītis, kur skaistos mirkļus iemūžinās profesionāls fotogrāfs Kristaps Anškens. Fotogrāfijas būs pieejamas pēc pasākuma.

PEKAUSIŠA SLIMNĪCA

Uz salidojumu bērniņi aicināti līdzī ņemt savu mīļmantiņu! Vai lācītim samežģīta kājiņa? Vai ruksītim sliktā redze? Vai truša ļipai konstatēts nobrāzums un nepieciešams kāds plāksteris? Ventspils slimnīcas dakteriši improvizētajā Pekausiša slimnīcā ar prieku apskatīs, izmeklēs un izārstēs bērnu līdzī paņemtās mīļmantiņas, tā mazinot bailes no dakteriem un aicinot uz sadarbību reizēs, kad tas

nepieciešams. Ideju Ventspilī ierosināja ieviest Bērnu nodaļas vadītāja pediatre Ieva Ozola.

DARBOSIMIES KRĀŠŅI UN MUZIKĀLI

Mazuļu salidojuma dalībniekiem mākslas performanci demonstrēs Ventspils Mākslas skolas pedagoģe Eva Kaufmane-Lauss ar saviem audzēkņiem, iedvesmojot un aicinot arī apmeklētājus iesaistīties lielformāta mākslas darba tapšanā. Ar muzikāliem priekšnesumiem apmeklētājus priecēs Katrīnas Binderes-Čoderes vadītais vokālais ansamblis *Pasmaidi*, Katy Tindemark ar elektrisko vijoli, dziedātāja Madara Grēgere un *Jūras akmentiņu* soliste Anna Blohina. Par kopējo svētku noskaņu gādās biedrības *Ķerot vilni* vadītāja Ieva Bula ar *SS promo LV* atraktīvo meiteņu palīdzību.

TIKŠANĀS AR SLIMNĪCAS DRAUGIEM – PENSIONĀRU BIEDRĪBU VENTSPILS LIEDAGS

Arī šogad pasākumā viesosies pensionāru biedrības *Ventspils liedags* aditāju tamborētāju pulciņa *Kamolītis* dāmas, kas sarūpējušas no sirds darinātas zeķītes un zābaciņus pašiem mazākajiem – ikvienam pie mums dzimušajam bērniņam! Šogad tikšanās ar *Ventspils liedaga* dāmām un svinīgā sūtījuma nodošana notiks mazuļu salidojuma laikā – Bērnu pilsētiņā.

Pasākumu organizē SIA *Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca* un Ventspils Kultūras centrs. Pasākuma laikā tiks veikta fotografēšana, video un audiovizuāla fiksācija saskaņā arī organizatoru privātuma politiku.

Balss nedrīkst palikt klusāka

→ Sākums 1. lpp.

Saraksti iegūti no Stokholmā 1951. gadā izdotās grāmatas *These Names Accuse*, kurā dokumentēts PSRS sabiedriskās drošības komisāra vietnieka Serova parakstīts rīkojums nr. 001223. Performances turpinājumā Brigita uz papīra lapām ar roku izrakstīja visu Ventspilī arestēto cilvēku vārdus, pēc katras lapas aizpildīšanas paskandinot zvani un pienaglojot lapu pie skatuves sienas līdzās pārējām. Mākslas performancē, atšķirībā no hepeninga, skatītājus neiesaista, tādēļ māksliniece atnākušajiem neliedza apskatīt tuvāk grāmatu un pienaglotās lapiņas, bet lūdza procesu netraucēt. «Es gribu pilnībā pievērsties un domāt par šo cilvēku zaudētajām dzīvēm.»

Personīgs stāsts

1941. gada jūnijā Brigitas mamma Mirdza Ozoliņš Sarkandaugavā gaidījusi ierodamies tēvu, kurš ar vilcienu atgriezās no Krievijas, no sava tēva bērēm. Brigitas mammas vectēvs savulaik atstājis Latvijā sievu un piecus bērnus un kopā ar boļševikiem devies uz Krieviju. Kāpēc Brigitas vectēvs bija izdarījis šādu izvēli, kā viņš varējies atstāt ģimeni un kā viņi izdzīvoja, Brigita nesaprot vēl šodien. Viņas mammai tēvs bija stāstījis, ka toreiz viņš Krievijā saticis sava tēva ārstējošo dakteri. Ārsts teicis, ka aizgājies, nāves gultā guļot, izdarīto ļoti nožēlojis, bet dēlam to pateikt tā arī nepaguva.

«Grūti tam noticēt, bet laikā, kad mans vectēvs brauca no Krievijas ar vilcienu uz Rīgu, vilcieni pretējā virzienā veda cilvēkus uz Krieviju, uz Sibīriju,» stāsta Brigita. Ejoj sagaidīt tēvu, viņas mamma redzējusi, kā no skolas draudzenes Aldonas Ikmanis pagalma smagajā mašīnā tiek aizvesta draudzene ar visu ģimeni. Tas četrpadsmitgadīgajai Mirdzai bijis milzīgs pārdzīvojums. «Tik lielas bailes okupācijas laikā viņa vēl nebija jutusi. Viņai bija bail, ka krievu karavīri pamanīs un aizvedīs arī viņu.» Brigitas māte tā arī nekad savu draudzeni nesatika, vien pirms diviem gadiem abas uzzinājušas, ka Aldona pēc piecpadsmit izsūtīto no metnē pavadītiem gadiem tika atbrīvota no gulaga Novosibirskā 1956. gadā.

Foto: Kristaps Anškens

Nepieļaut tās pašas kļūdas

Mums, latviešiem, izsūtīto un līdz ar to visas tautas liktenis sāk vēl joprojām, bet citur pasaulē tikai mazai daļai cilvēku šis mūsu vēstures lappuses ir zināmas. Arī Austrālijā cilvēki brīnās, kad Biruta viņiem stāsta, ka Latvija ilgu gadu, teju vienmēr, bijusi citu varu rokās. «1941. gadā deportētajiem šobrīd ir astoņdesmit, deviņdesmit un vairāk gadu, liela daļa no viņiem nav vairs dzīvi. Ir ļoti, ļoti svarīgi, lai mēs neaizmirstu, kas ar viņiem notika. Tā saglabājas cerība, ka mēs esam un būsīsim spējīgi mācīties no šīs pieredzes. Atskatoties pagātnē, mēs esam spējīgi ietekmēt to, kas notiks ar mums nākotnē,» skaidro Brigita. «Skatoties, kas noticis un notiek visā pasaulē – mēs atkal un atkal no jauna pieļaujam tās pašas kļūdas, bet mēs nekad nevaram padoties.»

Viņa stāsta, ka Anzaka dienā, kad Austrālijā piemin Pirmā pasaules kara notikumus, lai arī tā laikā dzīvo aculiecinieku vairs nav starp mums, piemiņas pasākumus apmeklē arvien jauni un jauni cilvēki. Tasmānijā, kuras universitātē Brigita strādā, ļaudis turpina atcerēties baisos koloniālisma noziegumus, kad mērķtiecīgi un masveidā tika iznīcināti salas pamatiedzīvotāji. «Septiņdesmitajos gados, kad es no Melburnas atbraucu uz Tasmāniju, ļaudis mēdza uzskatīt, ka vietējo Tasmānijas pirmiedzīvotāju šeit vairs nav, bet viņi ir! Arī tagad mums ir paliela kopiena ar šo tautu pēctečiem.» Angliski runājošās valstīs – amerikāņi, kanādieši, austrālieši – ir atzinuši savu priekšteču paveiktos noziegumus un atvainojušies par savu senču nodarīto vietējiem iedzīvotājiem. Šobrīd daudzviet, arī Tasmānijas

Pie robustās skatuves sienas māksliniece pienaglo no Ventspils izsūtīto cilvēku vārdus.

salā, dažādu ģeogrāfisku vietu apzīmēšanai izmanto divus nosaukumus – angļu valodā un tos, kas saglabājušies no Tasmānijas pirmiedzīvotāju valodas. Valoda ir gandrīz izzudusi, bet kopiena to cenšas visiem spēkiem atdzīvināt. Universitātes izstrādātie noteikumi paredz, ka publiskās uzstāšanās reizēs, arī Brigitas vadītās lekcijās, runātājs sāk ar ievadfrāzi, kurā apliecina zemes patiesos saimniekus, atzīst šo kopienu priekšgājējus un viņu tiesības uz šo zemi pagātnē, mūsdienās un arī nākotnē.

«Tos dažus simtus Tasmānijas pamatiedzīvotāju, kuri savulaik izdzīvoja, izsūtīja uz salu Tasmānijas austrumos. Bērns nošķīra no mātēm,» stāsta Brigita, saveltot paralēles ar 1941. gada deportācijām un šodienas Ukrainu un ukraiņu bērniem. «Krievija šobrīd atkal jau pieļauj to pašu kļūdu, ko Otrā pasaules kara laikā. Ir tik smagi noskatīties! Turklāt mēs apzināmies, ka Krievija arī mūs var aprīt kā vienu kumosu. Putins ir sajucis prātā! Tā ir tāda apsēstība ar varu! Es nespēju saprast, kā Krievijas iedzīvotāji (un ne tikai viņi) var šo neprātu atbalstīt!» Brigita saredz, kā apsēstība ar varu un cilvēku nespēja vai pat nevēlēšanās to ieraudzīt caurvij visu cilvēces vēsturi. «Smagi, bet jāatzīst, ka šobrīd demokrātija un kapitālisms kopā vienā sistēmā īsti vairs nestrādā. Nabadzība ir balsa, un vienmēr atrodas kāds, kas izmanto iespēju pateikt: es atrisināšu visas jūsu problēmas! Lai cik grūti būtu nošķirt patiesību no meliem, mēs nedrīkstam padoties, pārstāt par to runāt un tam pretoties.»